

Knižnica ako fenomén kultúry a vzdelanosti

Martin

V dňoch 11. -13. mája 2016 sa pod záštitou Slovenskej národnej knižnice konal ďalší ročník medzinárodnej konferencie venovanej dejinám knižnej kultúry s názvom *Knižnica ako fenomén kultúry a vzdelanosti*. Miestom konania boli priestory Literárneho múzea Slovenskej národnej knižnice a konferencie sa zúčastnili odborníci zo Slovenska, Maďarska, Českej republiky a Rumunska. Konferenčnými jazykmi boli slovenčina a angličtina, a z tohto dôvodu organizátori zabezpečili simultánny preklad do oboch jazykov.

Program konferencie bol rozdelený do deviatich tematických sekcií:

- Kniha ako prameň
- Kalendár ako prameň k dejinám knižnej kultúry
- Vývoj knižnej grafiky
- Knižnice cirkvi a cirkevných osobností
- Humanizmus v knižniciach
- Školské knižnice – vznik, vývoj a dedičstvo
- Osobnosti dejín knižnej kultúry
- Šľachtické knižnice – vznik, vývoj a dedičstvo
- Spolkové knižnice – vznik, vývoj a dedičstvo

V týchto sekciách sa dohromady predstavilo 40 odborníkov so svojimi príspevkami, ktorí prezentovali výskum v rôznych oblastiach knižnej kultúry.

V sekcii o školských knižniciach, ich vzniku, vývoji a dedičstve okrem iných odznel aj príspevok Mgr. Veroniky Murgašovej z Katedry mediamatiky a kultúrneho dedičstva zo Žilinskej univerzity v Žiline s názvom *Gymnaziálne knižnice v kontexte podpory vzdelanosti v období vzniku prvých slovenských gymnázií*. Príspevok približoval situáciu na Slovensku v 70. rokoch 19. storočia. V tomto období boli založené tri slovenské patronátne gymnáziá v mestách Revúca, Martin a Kláštor pod Znievom. Gymnáziá boli priekopníkmi a realizátormi požiadavky o umožnenie vzdelávania vo svojom rodnom jazyku. Prvé z nich bolo založené v roku 1862 v Revúcej a najdlhšie a najvýraznejšie vplývalo na podporu vzdelanosti. Gymnázium počas svojej krátkej pôsobnosti vybudovalo vlastnú knižnicu, ktorej vznik, pôsobenie a jej knižničný fond príspevok primárne analyzoval.

Foto: SNK

V sekcii o spolkových knižniciach, ich vzniku, vývoji a dedičstve sa predstavili ďalší dvaja členovia Katedry mediamatiky a kultúrneho dedičstva zo Žilinskej univerzity v Žiline. Prvou bola Mgr. Eva Augustínová, PhD. s príspevkom pod názvom *Spoločensko-kultúrne, politické a právne aspekty zakladania ľudových knižníc na Slovensku na prelome 19. a 20. storočia*. Z príspevku vyplýva, že koncom 19. storočia a na začiatku 20. storočia bola na dnešnom území Slovenska široká sieť ľudových knižníc, ktoré síce na jednej strane prinášali čitateľskú kultúru väčšinou ľudového, populárno-náučného a zábavného charakteru a voľný prístup k týmto informáciám, avšak na strane druhej mali širší politický kontext, ktorý negatívne pôsobil, resp. ovplyvňoval vývoj a národné povedomie slovenského národa.

Druhým bol Mgr. Marián Grupač, PhD. s príspevkom *Dokumentácia stavu knižničných zbierok spolku slovenských žien Živena v Martine (1869 – 1918)*. Príspevok dokumentoval vznik a formovanie knižničnej zbierky spolku slovenských žien Živena v Martine od svojho založenia v roku 1869 do roku 1918 s reflexiou súčasného stavu uvedenej knižnej kolekcie a opisoval činnosti, ktoré sa v súčasnosti vykonávajú na časti knižničnej zbierky, ktorá je v súčasnosti uložená v priestoroch sídla spolku Živena.

Foto: SNK

Odborné príspevky z tohto ročníka medzinárodnej konferencie budú uverejnené v zborníku s názvom *KNIHA 2016*.

Veronika Murgašová